

MATERIAŁY DO AWIFAUNY ŚLĄSKA
Contributions to Silesian avifauna

PIERWSZE STWIERDZENIE LĘGU OHARA (TADORNA TADORNA) NA ŚLĄSKU

W dniu 1 VII 90 obserwowano na Zbiorniku Mietkowskim parę oharów z trzema pisklętami wielkości ok. 1/3 ptaków dorosłych, a 10 VIII widziano dwa lotne młode. Jest to pierwszy przypadek lęgu tego gatunku na Śląsku i drugie w Polsce miejsce śródładowego gniazdowania (Tomiałojć 1990, Dyrzc i in., w druku). Wcześniej, w kwietniu i maju 1990, dorosłe ohary w liczbie 1-3 osobników były obserwowane na zbiorniku co najmniej sześciokrotnie. Nie jest wykluczone, że gatunek ten mógł próbować się gnieździć w poprzednich latach. W r. 1988 (dwa lata po napełnieniu zbiornika) parę dorosłych oharów obserwowano trzykrotnie w maju i raz w czerwcu, a w maju i czerwcu 1989 widziano trzykrotnie 1-2 ptaki (A. Dyrzc, M. i K. Martini, W. Tabisz).

Zbiornik, poza swoją funkcją retencyjną, jest użytkowany jako kopalnia żwiru. W wyniku tej działalności powstały w obrębie zbiornika zwałowiska gliny i piachu, które przy wyższym poziomie wody tworzą wyspy. Sąsiadują z nimi rozległe płycizny, stanowiące miejsce żerowania oharów. Ten sztuczny krajobraz przypomina wyglądem nadmorskie siedliska tego gatunku.

Dotąd, poza wybrzeżem stwierdzono lęgi ohara tylko na Zbiorniku Kostrzyńskim, gdzie w r. 1972 wykryto lęg jednej pary (Nowysz i Wesołowski 1972), a w r. 1982 już 8 par (Tomiałojć 1990). Z sąsiadującej ze Śląskiem Branderburgii pochodzi jedna pewna informacja o gnieźdzeniu się pary oharów nad Havelą w r. 1977 (Rutschke i in. 1983).

Zasięg geograficzny ohara w Europie obejmuje przede wszystkim wybrzeże morskie, a stanowiska śródładowe nad wodami słodkimi są nieliczne. W Europie zachodniej, środkowej i północnej liczebność ohara w ostatnich latach wzrasta i wykazuje on ekspansję terytorialną, zwłaszcza na tereny śródładowe (Cramp i Simmons 1977).

Andrzej Dyrzc i Paweł Kołodziejczyk

Literatura

- Cramp S., Simmons K.E.L. (eds.) 1977. The Birds of the Western Palearctic, vol. 1. Oxford.
- Dyrce A., Grabiński W., Stawarczyk T., Witkowski J. w druku.
Ptaki Śląska - monografia faunistyczna. Wrocław.
- Nowysz W., Wesołowski T. 1972. Ptaki Kostrzyńskiego Zbiornika Retencyjnego i okolic w sezonie lęgowym. Not. przr. 8: 3-31.
- Tomiałojć L. 1990. Ptaki Polski, rozmieszczenie i liczebność. Warszawa.

The first breeding record of Shelduck in Silesia

On 1st VII 90 a pair of Shelducks with three half-grown ducklings was observed at Mietków dam lake (30 km SW of Wrocław). It is the first breeding record of Shelduck in Silesia and second inland breeding record in Poland. The reservoir, 920 hectares in area was built in 1986 at altitude of 170 m, in an open farmland. It serves also as a gravel-pit, and has many shallows and artificial sand and clay islands.